

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सिंहदरबार

सूचनाको हकसम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ५(३) र सोको नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिम वन तथा वातावरण मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायको २०७९ माघदेखि चैत्रसम्म तीन महिनामा सम्पादित कामको अद्यावधिक विवरण

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा (३) बमोजिमको विवरण

१ मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति

वन तथा वातावरण मन्त्रालय नेपाल सरकारको संघीय मन्त्रालय हो । मन्त्रालयमा वन मन्त्री र प्रशासकीय प्रमुखका रूपमा एकजना सचिव रहने व्यवस्था छ । हाल मन्त्रालयमा छ वटा महाशाखा र छव्विसवटा शाखाहरू रहेका छन् । प्रत्येक महाशाखा प्रमुखको रूपमा एकजना सहसचिव रहने व्यवस्था छ भने शाखा प्रमुखको रूपमा उपसचिव रहने व्यवस्था छ । यस मन्त्रालय अन्तर्गत चार विभाग, एक वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र, एक रेड कार्यान्वयन केन्द्र समेत गरी छ वटा विभागस्तरीय निकायहरू छन् । यसका अतिरिक्त मन्त्रालय मातहत नेपाल वन निगम लिमिटेड र जडिवुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कम्पनी लिमिटेड गरी दुईवटा संस्थान, राष्ट्रपति चुरे-तराई मधेस विकास संरक्षण समिति र राष्ट्रिय ताल संरक्षण विकास समिति गरी दुईवटा विकास समिति, राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष रहेका छन् । यी संरचनामार्फत वन तथा वातावरण क्षेत्रमा मन्त्रालयले कार्य संचालन गर्दै आएको छ । यो मन्त्रालय मुलतः वन तथा वातावरण क्षेत्रका प्राविधिक जनशक्ति रहेको मन्त्रालय हो । साथै, प्रशासन, कानून, लेखा समूहका जनशक्ति पनि मन्त्रालय छ ।

२ मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालयको मूल उद्देश्य नेपालको वनको दिगो व्यवस्थापन तथा वातावरण संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने रहेको छ । वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्दै जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कृयाकलाप मार्फत जनताको जीविकोपार्जनमा सकारात्मक टेवा पुऱ्याउने पनि मन्त्रालयको जिम्मेवारी भित्र पर्दछ । प्रस्तुत परिप्रेक्ष्यमा वार्षिक तथा आवधिक योजना, दिगो विकास लक्ष्य-२०३० का १७ वटा लक्ष्यमध्ये मूलतः १३ औं लक्ष्य (Climate Action) सँग सम्बन्धित लक्षहरू हासिल गर्न समेत मन्त्रालयले काम गर्ने गरेको छ । हरित विकासको अवधारणा अनुरूप मानवीय क्रियाकलाप र विकास प्रक्रियालाई वातावरणमैत्री बनाउदै जलवायु परिवर्तनको प्रतिकूल असरसँग अनुकूलित हुने अवस्था सृजना गरी मुलुकको समिष्टगत दिगो विकासमा जलवायु परिवर्तनले पार्ने प्रभावलाई न्यूनीकरण गर्दै वातावरण संरक्षण गर्ने जिम्मेवारी पनि मन्त्रालयको रहेको छ ।

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार यस मन्त्रालयबाट सम्पादन गरिने कार्यहरू निम्नानुसार रहेका छन् -

- १ वन सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड नियमन;
- २ राष्ट्रिय वनको सर्भेक्षण, वर्गीकरण, नापनक्स र सीमाङ्कन;
- ३ निजी वन, सार्वजनिक वन, धार्मिक वन, सामुदायिक वन, साझेदारी वन, कबुलियती वन, चकला वन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड ;
- ४ वन्यजन्तु र चराचुरुङ्गी सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
- ५ राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष तथा सिकार आरक्ष र सिमसार क्षेत्रसम्बन्धी नीति, कानून , मापदण्ड योजना तथा कार्यान्वयन;
- ६ हात्तीसार;
- ७ प्राणीउद्यान (चिडियाखाना) सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
- ८ मध्यवर्ती क्षेत्र तथा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति र मापदण्ड;

   2

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

- ९ जैविक विविधता, प्राकृतिक वातावरण संरक्षण, सदुपयोग र स्रोतको व्यवस्थापन;
- १० वन्यजन्तु, जैविक विविधता र वन पैदावार ओसारपसार एवं अपराध नियन्त्रण सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन;
- ११ वन क्षेत्र अतिक्रमण र वन क्षेत्रको भू-उपयोगको परिवर्तन;
- १२ वनस्पति उद्यान र वनस्पति पहिचान तथा अभिलेखीकरण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड
- १३ हर्बोरियम व्यवस्थापन;
- १४ वनस्पतिहरूको रसायनिक गुणहरूको परीक्षण, प्रयोगशाला, प्रत्यायन, प्रमाणीकरण र गुणस्तर;
- १५ आनुवांशिक स्रोत, दुर्लभ तथा लोपोन्मुख प्रजाति र आयातित प्रजाति;
- १६ वातावरण, जलवायु परिवर्तन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, न्यूनीकरण सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड;
- १७ कार्बन सेवा र कार्बन सञ्चिति;
- १८ अन्तर प्रादेशिक जङ्गल, हिमाल, वन, संरक्षण, सम्बर्द्धन र व्यवस्थापन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड, कार्यान्वयन र नियमन;
- १९ अन्तरदेशीय वन तथा वन्यजन्तु सम्बन्धी विषय;
- २० वन, वनस्पति, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी अध्ययन अनुसन्धान;
- २१ प्राकृतिक नदी नाला, ताल तलैया, पोखरी, सीमसार एवं जलाधार क्षेत्रको वातावरणीय संरक्षण एवं स्वच्छता कायम सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन;
- २२ वायु र वायुमण्डलको गुणस्तर, मापदण्ड, अनुगमन र लेखाजोखा;
- २३ हरित अर्थतन्त्र सम्बन्धी नीति र मापदण्ड;
- २४ विकिरण, जल, ठोस, तापीय, नाभकीय, विद्युतीय, चुम्बकीय, रसायन, ध्वनी लगायतका प्रदुषण नियन्त्रण;
- २५ हरितगृह ग्यासको मापदण्ड र नियमन;
- २६ राष्ट्रिय स्तरमा वातावरणीय सूचना प्रणाली;
- २७ वातावरणीय प्रभाव अध्ययन सम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन;
- २८ राष्ट्रपति चुरे तराई मधेश संरक्षण विकास समिति, राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष;
- २९ सशस्त्र वन रक्षक;
- ३० मन्त्रालय सम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासँग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय;
- ३१ मन्त्रालय सम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन;

३ मन्त्रालयमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण

मन्त्रालयमा जम्मा १२९ जना निजामती कर्मचारीको दरबन्दी रहेको छ । यी मध्ये अधिकांश प्राविधिक कर्मचारीको दरबन्दी रहेको छ भने प्रशासनिक र कानून सेवाका कर्मचारीहरू पनि रहेका छन् । मन्त्रालयमा कार्यरत १० जना हलुका सवारी चालक र १७ जना कार्यालय सहयोगीमध्ये अधिकांश करारमा कार्यरत छन् । मन्त्रालयका काम कारवाही संगठन व्यवस्थापन तथा सर्वेक्षण प्रतिवेदन २०७५ मा दिइएका कार्य विवरण अनुसार अन्तर्गतका विभाग, केन्द्र, विकास समिति तथा कोषमा कर्मचारी कार्यरत रहेका छन् । यी निकायमार्फत मन्त्रालय अन्तर्गतका कार्य क्षेत्रमा पर्ने क्रियाकलापहरू समेत कार्यान्वयन भइरहेका छन् ।

४ मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने सेवा

नयाँ संरचना अनुसारको संगठन संरचना स्वीकृत भए पश्चात विगतमा वन तथा भू-संरक्षण मन्त्रालय र मातहतका निकायबाट प्रदान गरिदै आएका सेवाहरूमा समेत परिवर्तन भएको छ । मन्त्रालयले नेपाल सरकारबाट स्वीकृत कार्य विभाजन नियमावली बमोजिमका विषय क्षेत्रहरूमा सेवा प्रहालको अवस्थामा प्रवाह गर्ने सेवा निम्नानुसारका रहेका छन् -

- वन सम्पदाको वैज्ञानिक, समावेशी र सहभागितामूलक व्यवस्थापनद्वारा पारिस्थितिकीय सेवाको प्रवर्द्धन गर्ने ।
- नेपालमा रहेका सबै प्रकारका वनहरूलाई दिगो वन व्यवस्थापन पद्धति अनुरूप व्यवस्थापन गर्नाका लागि आवश्यक नीति, नियम तथा मापदण्ड तय गर्ने ।
- वन अतिक्रमण, अवैध कटानी तथा चोरी शिकारलाई नियन्त्रणका लागि आवश्यक नीतिगत व्यवस्था गर्ने ।
- वन श्रोतमा आश्रित समुदायहरूको जीविकोपार्जनमा सुधारको लागि जडिबुटी, पर्यापर्यटन र वन सम्पदामा आधारित वातावरण मैत्री उद्योग व्यवसायको विकास गरी निर्यात प्रवर्द्धनमा सहयोग पुऱ्याउने ।
- वन तथा जलाधार संरक्षणको माध्यमबाट कृषियोग्य भूमिको संरक्षण र उत्पादकत्वमा वृद्धि, पानीमुहान, वन्यजन्तु र जैविक विविधताको संरक्षण, जलवायु शुद्धीकरण जस्ता मानव स्वास्थ्य रक्षा एवं प्रकृति संरक्षण र वातावरणीय स्वच्छता कायम राख्ने ।
- वन स्रोतबाट प्राप्त हुने लाभहरूको समन्यायिक वितरणका लागि आवश्यक व्यवस्था गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तनका कारणले पर्न सक्ने सम्भावित असरहरूको आंकलन गरी उपयुक्त अनुकूलन एवं जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- चुरे क्षेत्रको परिस्थितिकीय प्रणालीको दिगो व्यवस्थापन गर्ने ।
- जडिबुटी उत्पादन तथा प्रशोधन कार्यलाई सार्वजनिक र निजी क्षेत्रको साझेदारीमा सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- वन तथा वातावरण क्षेत्रका नीति, कार्यक्रम, बजेट र सेवालाई लैङ्गिक तथा सामाजिक रूपमा समावेशी र न्यायोचित बनाउने ।
- वन तथा वातावरण क्षेत्रमा वैदेशिक सहायतालाई राष्ट्रिय हित अनुकूल संचालन गर्ने ।

नेपाल सरकार
वन तथा वातावरण मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

- वन क्षेत्रको प्रभावकारी संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि प्रचलित ऐन कानूनमा आवश्यक परिमार्जन गरी संस्थागत सुदृढीकरण र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई सुदृढ गर्ने ।
- रेड (REDD- reducing emissions from deforestation and forest degradation) को अवधारणा अनुसार विश्व व्यापारमा संलग्न हुन आवश्यक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- वातावरणीय स्वच्छता कायम गर्नका लागि नीति, मापदण्ड तथा कानूनहरूको निर्माण गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तन न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने ।
- वन तथा वातावरण क्षेत्रसँग सम्बन्धित विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त उजुरीको सुनुवाई र छानवीन तथा अवस्था अनुसार फर्सौट ।

५ सेवा प्राप्त गर्न लाग्ने दस्तुर र अवधि

प्रचलित कानून र आर्थिक ऐन नियमानुसार हुने गरेको।

६ निर्णय गर्ने प्रक्रिया र अधिकारी

यस मन्त्रालयको कार्यक्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न काम कारवाहीमा नेपाल सरकारले जारी गरेको सरकारी निर्णय प्रकृया सरलीकरण निर्देशिका, २०६५ मा व्यवस्था भए अनुसार र प्रचलित वद्यमान कानून अनुसार विभिन्न तहबाट निर्णय हुने गरेको छ। सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ बमोजिम माग गरिने सूचना सम्बन्धमा सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ को दफा ७ बमोजिम सूचना उपलब्ध गराउने गरिएको छ ।

७ निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी

मन्त्रालयबाट प्रवाह भएको सेवा सुविधाको विषयमा कुनै गुनासो भए वा चित्त नबुझेको खण्डमा मन्त्रालयका सचिवज्यू र सम्बन्धित पदाधिकारी समक्ष उजुरी गर्न सकिने व्यवस्था रहेको छ । साथै, मन्त्रालयको सम्बन्धित महाशाखा वा शाखासंग सम्बन्धित कामको विषयमा प्रत्यक्ष आई, टेलिफोनमार्फत, निवेदनमार्फत वा इमेलमार्फत समेत उजुरी गर्ने र सुन्ने गरिएको छ ।

८ सम्पादन गरेको कामको विवरण

मन्त्रालयको नियमित कामका अतिरिक्त स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट अनुसारका निम्न शीर्षक/ उप-शीर्षकका कार्यक्रमहरू सम्पादन भएका छन् -

१. वन तथा वातावरण मन्त्रालय
२. नेपाल जलवायु परिवर्तन सहयोग कार्यक्रम
३. रेड फरेष्टि तथा जलवायु परिवर्तन कार्यक्रम
४. पहाडी साना किसानका लागि अनुकूलन आयोजना
५. राष्ट्रपति चुरे संरक्षण कार्यक्रम
६. सम्बृद्धिका लागि वन
७. स्वच्छ वातावरण कार्यक्रम
८. जलवायु उत्थानशिल चुरे कार्यक्रम
९. वन तथा भू-संरक्षण विभाग
१०. डिभिजन वन कार्यालयहरू (वन सुरक्षा सैनिक समेत)

११. राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम
१२. जलाधार संरक्षण तथा सीमसार व्यवस्थापन कार्यक्रम
१३. प्रकृतिमा आधारित पर्यटन कार्यक्रम
१४. जलाधारमा आधारित जलवायु उत्थानशील जीविकोपार्जन आयोजना
१५. वनस्पति विभाग
१६. जडिबुटी विकास कार्यक्रम
१७. वनस्पति अनुसन्धान, संरक्षण तथा उद्यान विकास कार्यक्रम
१८. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग
१९. राष्ट्रिय निकुञ्ज सुरक्षा टोली (नेपाली सेना)
२०. हात्तीसारहरू
२१. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना
२२. वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभाग
२३. वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण आयोजना
२४. वातावरण विभाग
२५. केन्द्रीय वन तालिम तथा प्रसार केन्द्र
- प्रदेश सरकारलाई सशर्त अनुदान
- स्थानीय तहलाई सशर्त अनुदान

तीन महिनाको अवधिमा मन्त्रालयबाट भएका मुख्य कार्यहरू निम्न अनुसार छन् ।

- प्राप्त ३८ वटा उजुरी/गुनासाहरूमध्ये ४ वटा फछ्यौट भएको, ३४ वटा फछ्यौटको प्रक्रियामा रहेको,
- नौ वटा वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन स्वीकृत भएको,
- क्षेत्र निर्धारण प्रतिवेदन र कार्यसूची १५ वटा स्वीकृत भएको,
- परिमार्जित वातावरणीय व्यवस्थापन योजना ३ वटा स्वीकृत भएको,
- सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा तथा सम्मानित अदालतहरूमा विभिन्न विषयमा ९ वटा लिखित जवाफ तयार गरी पठाइएको तथा कानून तथा फैसला कार्यान्वयन शाखा मार्फत विभिन्न २० वटा विषयमा राय सुझाव दिइएको,
- यस अवधिमा वनक्षेत्र (जग्गा) भोगाधिकार प्राप्त गरेका आयोजना संख्या १०, राष्ट्रिय वनको क्षेत्रफल ६३.२८४१ हेक्टर र कटान हुने रुख संख्या ६०३४ वटा रहेको,
- बेरुजु तर्फ: यस अवधिमा पेशकीतर्फ १००३०९ (रु. हजारमा) मध्ये रु. २४३८ फछ्यौट भएको, नियमित तर्फ १५३४६२५ (रु. हजारमा) मध्ये रु. २५७६२६ फछ्यौट भएको र असुलितर्फ ३२७२५७ (रु. हजारमा) मध्ये रु. १६५९८३ फछ्यौट भएको,
- खर्च तर्फ: यस मन्त्रालयको पूँजीगत खर्च रु. ७६५,१८० (२०.६८%) भएको छ भने चालु खर्च रु. ५४२,१४,३५१ (३०.८२%) भएको छ,
- वन्यजन्तुबाट भएको क्षतिको राहत उपलब्ध गराउने सम्बन्धि निर्देशिका, २०७९ तयार गरी स्वीकृतिको प्रकृत्यामा रहेको,
- वन्यजन्तु बासस्थान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७९ तयार गरी स्वीकृतिको प्रकृत्यामा रहेको,
- राष्ट्रिय शहिद तथा निजामती पार्क व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९ तयार गरी स्वीकृतिको प्रकृत्यामा रहेको,
- योजना/अनुगमन,

५/३

6

- यस अवधिमा नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्को निर्णयको लागि यस मन्त्रालयसंग सम्बन्धित विभिन्न विषयका २१ ओटा प्रस्तावहरू तयार गरी अनलाईन दर्ता भएको ।

९ सूचना अधिकारी र प्रमुखको नाम र पद

प्रमुखको नाम र पद	सूचना अधिकारीको नाम र पद
डा. रेवती रमण पौडेल का.मु.सचिव	निर्मला थापा उप सचिव

१० ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

मन्त्रालयको कार्य क्षेत्रसंग सम्बन्धित ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिका निम्न बमोजिम छन्-

- वन ऐन, २०७६ र वन नियमावली, २०७९
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ र नियमावली, २०७७
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२९
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण ऐन, २०७३ र नियमावली, २०७६
- संकटापन्न वन्यजन्तु तथा वनस्पतिको अन्तर्राष्ट्रिय व्यापार नियन्त्रण नियमावली, २०७६
- राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण नियमावली, २०३०
- राष्ट्रिय प्रकृति संरक्षण कोष ऐन, २०३९
- वातावरण संरक्षण ऐन, २०७६ तथा वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७
- भू तथा जलाधार संरक्षण ऐन, २०३९ तथा नियमावली, २०४१
- नेपाल वन सेवा (गठन, समूह, तथा श्रेणी) विभाजन र नियुक्ति नियमहरू, २०५१
- मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५२
- संरक्षण क्षेत्र सरकारी व्यवस्थापन नियमावली, २०५७
- संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०५३
- वन्यजन्तु आरक्ष नियमावली, २०३४
- हिमाली राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०३६
- खप्तड राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०४४
- बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०५३
- कञ्चनजङ्गा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली, २०६४
- शिवपुरी नागार्जुन राष्ट्रिय निकुञ्ज नियमावली, २०७६
- काठ दाउरा संकलन तथा विक्रि वितरण निर्देशिका, २०७३
- समुदायिक वन उपभोक्ता समुहको आर्थिक कार्यविधि निर्देशिका, २०७३
- राष्ट्रिय प्राथमिकता प्राप्त योजनाको लागि राष्ट्रिय वन क्षेत्र प्रयोग गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०७४
- सामुदायिक वनको काठ दाउरा संकलन तथा विक्रि वितरण निर्देशिका, २०७१

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

- वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत सहयोग निर्देशिका, २०६९
- सुनाखरी संकलन तथा खेती विकास (कार्यविधि) निर्देशिका, २०६९
- सामुदायिक वनको निर्देशिका, २०५२
- खोटो संकलन (कार्यविधि) निर्देशिका, २०६४
- जिल्ला वन पैदावर आपूर्ति समितिको (कार्यविधि) निर्देशिका, २०६३
- निजी वन निर्देशिका, २०६८

११ मन्त्रालयले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान सम्बन्धी विवरण

यस मन्त्रालयसंग सम्बन्धित चालु आ. व. मा वार्षिक बजेट रु. १४ अर्ब ४६ करोड ५४ लाखमध्ये रु. ११ अर्ब ५८ करोड ८२ लाख नेपाल सरकार तर्फ तथा रु. २ अर्ब ८७ करोड ७२ लाख वैदेशिक सहायता रहेको छ ।

१२ मन्त्रालयको सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण

यस मन्त्रालयका सूचनाहरु अद्यावधिक रूपमा मन्त्रालयको Website: www.mofe.gov.np मा अपलोड गर्ने र कतिपय सूचनाहरु सूचनापाटीमा पनि टाँस गर्ने गरिएको छ । साथै माताहतका निकायहरुले पनि आफ्ना सूचनाहरु आ-आफ्ना website मा अद्यावधिक गर्ने गरेका छन् ।

सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५ को नियम ३ बमोजिमको विवरण

क. अधिल्लो आर्थिक वर्षमा सञ्चालन गरेको कार्यक्रम वा आयोजना

- यस मन्त्रालयको स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेट अनुसारका जम्मा २५ वटा शीर्षक/उप-शीर्षकमा चालु र पूँजिगत तर्फको जम्मा विनियोजित बजेट (रु.हजारमा) जम्मा रु. ११७४८२४८.१७ मध्ये जम्मा रु. ९६८८१७५.०० खर्च भई वित्तीय प्रगति ८२.४६ प्रतिशत भएको र भौतिक प्रगति जम्मा ८९.५२ प्रतिशत भएको ।

ख. मन्त्रालयको वेबसाईट

- www.mofe.gov.np

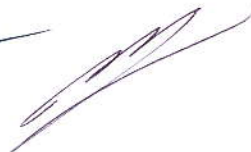
ख१. मन्त्रालयले प्राप्त गरेको वैदेशिक सहायता, ऋण, अनुदान एवं प्राविधिक सहयोग र सम्झौता सम्बन्धी विवरण

- सम्बन्धित महाशाखा- योजना, अनुगमन तथा समन्वय महाशाखाबाट प्राप्त हुनुपर्नेमा हालसम्म प्राप्त नभएको

ख२. मन्त्रालयले संचालन गरेको कार्यक्रम र सोको प्रगति प्रतिवेदन

- चालु आ.व.को माघदेखि चैत्र सम्मको तथ्याङ्क प्राप्त हुन बाँकी ।

ख३. मन्त्रालयले वर्गीकरण तथा संरक्षण गरेको सूचनाको नामावली र त्यस्तो सूचना संरक्षण गर्न तोकिएको समयावधि,

- वर्गीकरण र संरक्षणको विशेष व्यवस्था हालसम्म नगरिएको तर प्रचलित ऐन नियमानुसार गर्ने गरिएको ।

ख४. मन्त्रालयमा परेका सूचना माग सम्बन्धी निवेदन र सोउपर सूचना दिइएको विषय

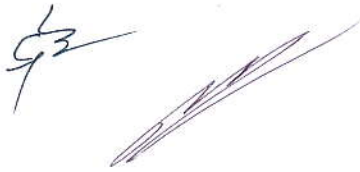
१. रुख कटान र खेर गइरहेको काठजन्य वस्तुहरुको तथ्याङ्क
२. वातावरणीय प्रभाव मुल्यङ्कन/EIA का विषयहरु
३. डढेलो, अनधिकृत कब्जा, तस्करी लगायतको कारण वन विनासको तथ्याङ्क
४. कर्मचारीको विवरण
५. समसामयिक विषय- जस्तो: मन्त्रालयको कामकाज, मन्त्री सचिवको समयमा पदस्थापन नभएको विषय, मन्त्रालयमा सुशासनको अवस्था लगायत अन्य सामान्य जानकारी

ग. मन्त्रालयका सूचनाहरु अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण

- वेभसाइट, सूचनापाटी वा कतिपय सूचना सार्वजनिक पत्रपत्रिकामा प्रकाशन हुने गरेको ।

* मन्त्रालय मातहतका निकायमा पत्राचार गरी अद्यावधिक विवरण माग गरिएकोमा निम्न निकायबाट प्राप्त भएको छ -

१. वनस्पति विभाग
२. वन अनुसन्धान तथा प्रशिक्षण केन्द्र
३. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग- तोकिएको फर्म्याटमा प्राप्त नभएको।

समाप्त